

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

«ՀՈՒՂԱՐԿԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ՁԵՐԵԶՄԱՆԱՏՆԵՐԻ ՈՒ ՂԻԱԿԻԶԱՐԱՆՆԵՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հոդված 1. «Հուղարկավորությունների կազմակերպման եւ զերեզմանատների ու ղիակիզարանների շահագործման մասին» ~~Հայաստանի Հանրապետության~~ 2006 թվականի փետրվարի 27-ի ՀՕ-40-Ն օրենքի 2-րդ հոդվածում՝

1.7-րդ պարբերությունից հետո լրացնել նոր պարբերություններով.

«մահացածի հարազատներ՝ ազգակցական կապի մեջ գտնվող և մինչև նախապապը կամ նախատատն ընդհանուր նախնիներ ունեցող անձինք:

ընտանիքի անդամներ՝ ծնողները, զավակները, որդեգրողները, որդեգրվածները, հարազատ և ոչ հարազատ (համահայր կամ համամայր) եղբայրները և քույրերը, պապը, տատը, թոռները, ինչպես նաև ամուսինը և ամուսնու ծնողները, վերջիններիս համար՝ փեսան և հարսը.»։

1. 8-րդ պարբերությունում «(ամուսին, հարազատներ, ազգականներ և այլն)» բառերը փոխարինել «(մահացածի ընտանիքի անդամները հարազատները կամ այլ անձինք):» բառերով:

2. 8-րդ պարբերությունից հետո լրացնել նոր պարբերություններ.

«միասնական էլեկտրոնային շտեմարան (այսուհետ շտեմարան)՝ միասնական էլեկտրոնային տվյալների բազա, որտեղ պահպանվում են Հայաստանի Հանրապետության բոլոր զերեզմանների վերաբերյալ սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ պահանջված անհրաժեշտ տվյալները:

«զերեզման շահագործող թգտագործող՝ այն անձը, ում անվամբ գրանցված է զերեզմանատեղը միասնական էլեկտրոնային շտեմարանում և դրա հիման վրա տրվել է զերեզմանատեղի վկայական.»։

3. 9-րդ պարբերությունում «վրահուղարկվողում՝ ~~իր անունով հաշվառված~~» բառից հետո լրացնել «նոր» բառը, իսկ «իր անունով հաշվառված» բառերը երբ փոխարինել «և զերեզման շահագործողի թգտագործողի համաձայնությամբ» բառերով:

4. 10-րդ պարբերությունում «ցանկությամբ» բառից հետո լրացնել «և զերեզման շահագործողի թգտագործողի համաձայնությամբ» բառերը

1. 5. ~~Ուժը կորցրած ճանաչել~~ 12-րդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ:

«մահացածի հարազատներ կամ ընտանիքի անդամներ՝ ծնողները, զավակները, որդեգրողները, որդեգրվածները, հարազատ կամ ոչ հարազատ, համահայր կամ համամայր եղբայրները և քույրերը, պապը, տատը, թոռները, ինչպես նաև ամուսինը և ամուսնու ծնողները, վերջիններիս համար՝ փեսան և հարսը»:

6. 15-րդ պարբերությունում «մեկ ընտանիքին հատկացվող զերեզմանատեղ» բառերը փոխարինել «զերեզմանփոխարինելկացվող զերեզմանատեղի վկայականը հպանվումզերեզմանատեղի վկայականը նատեղամներ՝ ծնողները, զավակները, որդեգրողները, որդեգր» բառերով:

Հոդված 2. Օրենքի 4-րդ հոդվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Հոդված 4. Հուղարկավորությունների կազմակերպման և գերեզմանատների ու դիակիզարանների շահագործման բնագավառում պետական կառավարման լիազոր մարմնի իրավասությունները

1. Հուղարկավորությունների կազմակերպման և գերեզմանատների ու դիակիզարանների շահագործման բնագավառում պետական կառավարման լիազոր մարմնի իրավասություններն են՝

1) ~~բնագավառի~~ պետական քաղաքականության մշակումը և իրականացումը, ինչպես նաև օրենսդրությամբ իրեն վերապահված իրավասությունների սահմանում վերահսկողության ապահովումը, որը կարող է իրականացվել անմիջականորեն կամ մարզպետների միջոցով.

2) քաղաքաշինության բնագավառի պետական լիազոր մարմնի կողմից ներկայացրած նոր գերեզմանատների և գերեզմանների կառուցապատման և բարեկարգման տիպային ձևերի սահմանում (հաստատում) գերեզմանատների կառուցապատման և բարեկարգման տիպային ձևերի սահմանումը.

3) մասնավոր գերեզմանատան շահագործման համար թույլտվություն (այսուհետ՝ թույլտվություն) ստանալու համար անհրաժեշտ պայմանների և պահանջների սահմանումը ~~և թույլտվության տալը.~~

4) գերեզմանի տրամադրման և սպասարկման պայմանագրի, վերահուղարկավորման և վրահուղարկավորման թույլտվության, գերեզմանատեղերի հաշվառման և հուղարկավորությունների գրանցման մատյանների տիպային ձևերի սահմանումը գերեզմանի տրամադրման և շահագործման պայմանների, վերահուղարկավորման և վրահուղարկավորման թույլտվության, գերեզմանատեղերի հաշվառման և հուղարկավորությունների գրանցման կարգերի սահմանումը, ինչպես նաև սպասարկման պայմանագրերի տիպային ձևերի սահմանումները.

5) օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:»:

Հոդված 3. Օրենքի 6-րդ հոդվածում՝

1. 1-ին մասի 3-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

1. «գերեզմանատների տարածքների կառուցապատման նպատակով քաղաքաշինական փաստաթղթերի տրամադրում:»:

2. ~~Առժր կորցրած ձևնաչել 7-րդ, 8-րդ, 9-րդ կետերը:~~

3. ~~Լրացնել նոր 11-րդ կետ. «11) օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ.»::~~

4. Լրացնել նոր 1.1.-ին կետ. «1.1. համայնքի ղեկավարը կամ նրա լիազորած անձը, կամ կազմակերպությունը հանդիսանում է գերեզմանի շահագործող այն գերեզմանների համար, որոնք չունեն գերեզման շահագործող: Սույն մասով նախատեսված դեպքերում համայնքի ղեկավարը կամ նրա լիազորած անձը, կամ կազմակերպությունը իրավունք ունի թույլատրել հուղարկավորել բազառապես այդ գերեզմանում հուղարկավորված մահացածի ընտանիքի անդամին:»:

~~«11) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանված պարբերությամբ և ծավալով տեղեկություն տրամադրել իր համայնքում կատարված հուղարկավորությունների վերաբերյալ՝ շտեմարանում գրանցելու համար.»::~~

~~Լրացնել նոր 12-րդ կետ.~~

~~«12) օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ.~~

~~1.1. համայնքն օգտագործում է այն գերեզմաններն, որոնք չունեն գերեզման օգտագործող: Սույն մասով նախատեսված դեպքերում համայնքն իրավունք ունի~~

~~թույլատրել հուղարկավորել բացառապես այդ գերեզմանում հուղարկավորված ընտանիքի անդամին:»:~~

Հոդված 4. Օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասը ճանաչել ուժը կորցրած:

Հոդված 5.4. Օրենքի 8-րդ հոդվածում`

1. Լրացնել նոր 1.1-ին մաս.

«1.1. Մահացածի հուղարկավորությունն իրականացվում է`

1) մահացածի կենդանության օրոք նրա բնակության վայրի, կամ ծննդավայրի, կամ հաշվառման բնակավայրի, կամ ընտանիքի անդամի բնակության վայրի համար նախատեսված բաց գերեզմանատանը, որի համար համայնքը սույն օրենքով նախատեսված կարգով գերեզմանի համար հողատարածք է տրամադրում գերեզման շահագործողին.

2) գերեզման շահագործողի համաձայնությամբ` առկա ընտանեկան գերեզմանում.

3) մասնավոր գերեզմանատանը` մահացածի ցանկությամբ կամ նրա հուղարկավորության կազմակերպումն ստանձնողի ցանկությամբ.

4) օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պետական գերեզմանատանը:»:

~~3-րդ մասի 1-ին պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.~~

~~«3. Մահացածի հուղարկավորությունն իրականացվում է իր բնակավայրի գերեզմանատան սահմաններում և գերեզման օգտագործողի համաձայնությամբ` ազատ գերեզմանում կամ գերեզման օգտագործողի համաձայնությամբ` այլ գերեզմանատանը` նախկինում մահացած հարազատի գերեզմանի առկայության դեպքում:»:~~

2. 3-րդ մասի 1-ին պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ. «Մահացածի կամքի գրավոր արտահայտության` հուղարկավորության կազմակերպման վերաբերյալ անհնարինության կամ մահացածի կենդանության օրոք բնակության վայրի կամ նրա հաշվառման բնակավայրի, կամ ծննդավայրի, կամ ընտանիքի անդամի բնակության վայրի բազակայության դեպքում մահացածի մարմինը սահմանված կարգով հուղարկավորվում է նրա հուղարկավորության կազմակերպումը ստանձնողի` հուղարկավորության կազմակերպման վերաբերյալ կամքի արտահայտությամբ:»:

3. 3-րդ մասի 2-րդ պարբերությունում «հուղարկավորության կազմակերպումը ստանձնողների» բառերը փոխարինել «գերեզման շահագործողի» բառերով:

2.4. 3-րդ մասի 3-րդ պարբերությունը ճանաչել ուժը կորցրած:

3.5. 3-րդ մասի 4-րդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ. «Մահացածի հուղարկավորությունն իրականացնելու համար սահմանված կարգով տվյալ բնակավայրում գերեզմանատուն չլինելու դեպքում հուղարկավորությունը իրականացվում է բնակավայրին առավել մոտ գտնվող բաց գերեզմանատանը:»:

4.6. 3-րդ մասի 5-րդ պարբերությունն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 6.5. Օրենքի 10-րդ հոդվածում`

1. 1-ին մասում «ներկայացվում է» բառը փոխարինել «անհրաժեշտ է» բառով.

2. 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2. Յուրաքանչյուր թաղում կամ դիակիզում գրանցվում է շտեմարանում: Շտեմարանը գեներացնում է գերեզմանի վկայական, որը թաղման կամ աճյունասափորի տեղը հաստատող միակ փաստաթուղթն է:

Գերեզմանի վկայականի տրման կարգը և ձևը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:»:

3. 3-րդ մասի 1-ին պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Մահացածի մարմինը (աճյունը) հողին հանձնելու համար համայնքային գերեզմանատներում անվճար հիմունքներով գերեզման շահագործողին դիմորդի ցանկությամբ մեկ գերեզմանատեղի համար տրամադրվում է 2.5 քառակուսի մետր հողատարածք (2.5x1.0 մետր չափերով), իսկ ընտանեկան գերեզմանի կազմակերպման համար գերեզման շահագործողին անվճար հիմունքներով տրամադրվում է մինչև 12.5 քառակուսի մետր հողատարածք (2.5x5մետր չափերով):»:

~~;- իսկ ընտանիքի անդամների հուղարկավորությունը կազմակերպելու համար՝ 3x2.5 մետր չափերով հողատարածք:»:~~

4. 4-րդ մասը ձանաչել ուժը կորցրած ում «առավելագույնը 6 քառակուսի մետր» բառերը փոխարինել «ևս 3x2.5 մետր չափերով» բառերով:

5. 5-րդ մասում «դեպքում» բառից հետո լրացնել «գերեզման շահագործողի, կամ» բառերը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Նոր գերեզմանատեղ հատկացվելու դեպքում գերեզման օգտագործողի մասնակցությամբ համապատասխան գերեզմանատան սահմաններում ճշտվում է նոր գերեզմանի տեղը:»:

Հոդված 76. Լրացնել նոր 13. 1-րդ հոդված՝

«**Հոդված 13.1** Գերեզման շահագործողը օգտագործողը

1. Գերեզման շահագործողին ով հանդիսանում է մահացածի ընտանիքի անդամ, իսկ ընտանիքի անդամ չունենալու դեպքում հուղարկավորությունը կանոնակարգվում ստանձնած անձ, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իր շահագործմանը հանձնած գերեզմանի համար տրվում է գերեզմանի վկայական: ~~Գերեզման օգտագործողը հաշվառվում է շտեմարանում և իր անվամբ գեներացվում է գերեզմանի վկայական՝ իր օգտագործմանը հանձնած գերեզմանի վերաբերյալ:~~

2. Գերեզման շահագործողն իրավունք ունի՝

1) օրենսդրության պահանջներին համապատասխան կառուցապատել և քարեկարգել բարելավել իր շահագործմանը օգտագործմանը հանձնած գերեզմանը, լիազոր մարմնի կողմից հաստատված չափանիշներին համապատասխան,

2) հուղարկավորել և վերահուղարկավորել իր ընտանիքի անդամներին,

3) փոխանցել իր իրավունքներն ընտանիքի անդամին այլ անձի, որի վերաբերյալ շտեմարանում կատարվում է համապատասխան փոփոխություններ,

4) ժառանգել իր շահագործման օգտագործման իրավունքը իր ժառանգներից մեկին, ով առաջինն է հաշվառվում շտեմարանում,

5) օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

3. Գերեզմանի նոր շահագործողն օգտագործողն իրավունք ունի ստանալ գերեզմանի նոր վկայական:

4. Գերեզման շահագործողը օգտագործողը պատասխանատվություն է կրում սույն օրենքի և այլ իրավական ակտերով սահմանված կանոններին համապատասխան իրեն հատկացված գերեզմանատեղի կառուցման, բարեկարգման և շահագործման համար:

~~**Հոդված 7.** Օրենքի 18-րդ հոդվածում՝~~

~~1. 1-ին մասում հանել «գերեզմանների տրամադրումը, դրանց հաշվառումը,» բառերը:~~

~~**Հոդված 8.** Լրացնել նոր 18. 1-րդ հոդված.~~

~~«Հողված 18.1 Չերեզմանի տրամադրումը և դրանց հաշվառումը»~~

- ~~1. Չերեզման օգտագործողը՝ շտեմարանում մահվան վկայականի հիման վրա գերեզմանատնից իր անվամբ ամրագրում է հերթական գերեզմանը:~~
- ~~2. Չերեզմանի օգտագործողի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված վճարի առկայության դեպքում վերջինս հնարավորություն է ունենում նույն կարգով ընտրելու սույն օրենքով սահմանված չափով լրացուցիչ հողատարածք:~~
- ~~3. Շտեմարանում պահպանվում են բոլոր գերեզմանատների գերեզմանատեղերի կորդինատները, գերեզման օգտագործողի տվյալները, գերեզմանում հուղարկավորված հանգուցյալների տվյալները, իսկ գերեզմանի օգտագործողի փոփոխման դեպքում նաև գերեզմանի նոր օգտագործողի տվյալները:~~
- ~~4. Շտեմարանի պահպանվող տվյալները պահպանվում են անժամկետ:»:~~

~~Հոդված 9. Օրենքի 19.1-րդ հոդվածի 1-ին մասում «համայնքի ղեկավարի» բառերը փոխարինել «լիազոր մարմնի» բառերով:~~

Հոդված 810. Եզրափակիչ և անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ին:
2. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը սահմանված կարգով տրված գերեզմանի վկայականում նշված անձը՝ ով հանդիսանում է ընտանիքի անդամ, համարվում է սույն օրենքով սահմանված գերեզման շահագործող: Մյուս դեպքերում սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում հուղարկավորվածի ընտանիքի անդամը, իսկ ընտանիքի անդամ չունենալու դեպքում հուղարկավորությունը կամովին ստանձնած անձը, կարող է ձեռք բերել գերեզմանի նոր վկայական՝ ստանալով գերեզման շահագործողի կարգավիճակ: Սույն մասում նշված ժամկետում գերեզման շահագործողի կարգավիճակ չգրանցվելու դեպքում տվյալ գերեզմանի շահագործման իրավունքն անցնում է համայնքին՝ մինչև տվյալ գերեզմանում հուղարկավորված մահացածի ընտանիքի անդամներից որևէ մեկի, իսկ ընտանիքի անդամ չունենալու դեպքում հուղարկավորությունը կամովին ստանձնած անձի կողմից գերեզման շահագործողի կարգավիճակ ձեռքբերելը: Սույն օրենքի 3-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 12-րդ կետը ուժի մեջ է մտնում շտեմարան ստեղծելու պահից:
3. Սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում շտեմարանի ստեղծելու պահից:
4. Սույն օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի փոփոխություններն ուժի մեջ են շտեմարանի ստեղծելու պահից:
5. Սույն օրենքի 10-րդ հոդվածը ուժի մեջ է մտնում շտեմարանի ստեղծելու պահից:
6. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո 6 ամսվա ընթացքում բոլոր համայնքները պարտավոր են իրենց տարածքում գտնվող գերեզմանատները գրանցել Հայաստանի Հանրապետության կադաստրային կոմիտեում:
7. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահից մեկ տարվա ընթացքում բոլոր համայնքները պարտավոր են տրամադրել իրենց տարածքում գտնվող գերեզմանատների վերաբերյալ այն տվյալները որոնք անհրաժեշտ են միասնական էլեկտրոնային շտեմարանում գրանցելու համար:
  - 1) Հուղարկավորության կազմակերպումը ստանձնողները կարող են գրանցվել շտեմարանում որպես գերեզման օգտագործողներ և ստանալ գերեզմանի նոր

վկայականներ սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում: Սույն մասում նշված ժամկետում հուղարկավորության կազմակերպումը ստանձնողի կողմից շտեմարանում որպես գերեզման օգտագործող չգրանցվելու դեպքում տվյալ գերեզմանի օգտագործման իրավունքն անցնում է համայնքին՝ մինչև տվյալ գերեզմանում հուղարկավորված մահացածի հարազատներից որևէ մեկը գրանցվի շտեմարանում:

8. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը առկա գերեզմանատեղերի վերաբերյալ գերեզման օգտագործողներին են տրվում գերեզմանի վկայականներ, որտեղ արտացոլվում են տվյալ գերեզմանատեղիի փաստացի չափերը:

9. Այն գերեզմանների վերաբերյալ, որոնք կառուցվել են գերեզմանատների սահմաններից դուրս կամ գերեզմանատան հիմնական ճանապարհի վրա գերեզմանի վկայականներ չեն կարող տրվել և այդ գերեզմաններում չի կարող նոր հուղարկավորություն կատարվել:

3. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը Հայաստանի Հանրապետության կԿառավարությունը պարտավոր է անհրաժեշտ լրացումներ և փոփոխություններ կատարել Հայաստանի Հանրապետության կԿառավարության 2006 թվականի նոյեմբերի 23-ի թիվ 1910-Ն որոշման որոշումների մեջ՝ այն համապատասխանեցնելով սույն օրենքի պահանջներինով: սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում: